

DE OPLOSSING VOOR HET ENERGIEDEBAT LIGT VLAKBIJ HUIS

72 euro extra per jaar voor onze elektriciteit: de prijsverhoging blijft voor verhitte discussies zorgen. Met het Brusselse of het Waalse systeem was die ellende ons bespaard gebleven, schrijft **HERMES SANCTORUM**.

De zon schijnt goedkoper over de taalgrens

HERMES SANCTORUM

Wie? Vlaams parlementslid (Groen!).
Wat? Certificaten per vermeden CO₂-uitstoot werken beter dan de Vlaamse.
Waarom? De netbeheerder moet geen certificaten opkopen.

Het zijn moeilijke tijden voor de oude energiebaronnen. De mythes van kernenergie en olie als antwoord op onze hedendaagse energiebehoeftes lijken definitief gesneuveld. Hernieuwbare energieproductie wordt steeds goedkoper en efficiënter. En als het fout gaat, zal het nooit tot natuurrampen leiden als de BP-olieramp voor de Amerikaanse kusten vorig jaar of de ontombare kerncentrales van Fukushima.

Maar de machtige energiebaronnen weten van wanten. De beste verdediging is de aanval. Distributienetbeheerder Eandis, met Electrabel als grote aandeelhouder, vroeg en kreeg een tariefverhoging voor de verdeling van elektriciteit. De schuld werd schaafteloos in de schoenen geschoven van de Vlaming met zonnepanelen op zijn dak.

Royaal surplus

Het debat laat hoop op. Maar enige nuchterheid is op zijn plaats. Op basis van officiële cijfers van eind 2010 kan iedereen eenvoudig berekenen wat de echte impact is van zonne-energie in de nettarieven: 16 euro per gezin per jaar. Als je rekening houdt met een aanhoudend succes van zonnepanelen in de toekomst, kom je aan 24 euro per jaar. Eandis rekent echter met een grotere rekenmachine en komt aan 72 euro extra per jaar, bovenop de huidige kosten. Het royaal surplus dat zij aanrekenen komt er onder meer door een frappante misrekening van hun kant.

Een andere reden is dat Eandis liever de consument en de kleine kmo's in de buidel laat tasten dan de grote bedrijven. Vlaams minister voor Energie Freya Van den Bossche is terecht niet te spreken over de onevenwichtige verdeling van de kosten. Zij vergeet er wel bij te zeggen dat in de raad van bestuur van Eandis alle traditionele politieke partijen, inclusief haar eigen partij, groen licht gaven voor deze verdeling. Waarom zij niet durven ingrijpen, blijft een raadsel. Meer en meer groeit de idee om de nucleaire winsten te investeren in hernieuwbare energie. Terecht. Jarenlang betaalden we veel te veel voor de stroom opgewekt in kerncentrales. En nu deze centrales zijn afgeschreven, gaan al die winsten naar Frankrijk. De energie-waakhond Creg berekende dat een ge-

Minister Freya Van den Bossche (SP.A) is geen voorstander van het Waalse groenestroomsysteem. © Koen Bauters

Waarom Freya Van den Bossche niet durft ingrijpen, blijft een raadsel

middeld gezin jaarlijks 142 euro betaalt aan die nucleaire winst. Heel wat meer dan voor zonnepanelen dus. Als we een eerlijkere stroomprijs willen krijgen, moeten we de oneerlijke winsten van Electrabel afromen, bijvoorbeeld via een federale heffing op uranium. Vlaanderen kan echter ook zelf ingrijpen om de kosten van groene stroom te beperken. Door winsten van Eandis gedeeltelijk te gebruiken voor groene stroom. Want Eandis is een winstgevend bedrijf dat jaarlijks 240 miljoen euro uitkeert aan zijn aandeelhouders, waaronder Electrabel.

Maar er is meer nodig. Als we groene stroom in Vlaanderen verder willen promoten, moeten we het systeem van groenestroomcertificaten grondig herzien. De oplossing bestaat en ligt vlakbij huis. In Wallonië en Brussel drukken zonnepanelen niet op de nettarieven.

Walen met zonnepanelen

In Vlaanderen krijgt iedere producent vanwege de energieregulator Vreg één

certificaat per geproduceerde megawattuur groene elektriciteit. Ook de burger met zonnepanelen. Die certificaten kan de producent verkopen op de markt aan energieleveranciers die wettelijk verplicht zijn om een hoeveelheid certificaten in te leveren bij diezelfde Vreg. Als je er niet in slaagt je certificaat verkocht te krijgen, dan kan je het verkopen aan de distributienetbeheerder, zoals Eandis, die wettelijk verplicht is je hiervoor een minimumprijs te betalen. Die minimumprijs varieert per technologie: voor zon krijg je 330 euro, voor wind 90 euro per certificaat. En daar wringt het schoentje. De marktprijs voor een certificaat is ongeveer 100 euro, een stuk lager dan de minimumprijs voor zonne-energie. Dat betekent dat iedereen die zonnepanelen heeft, bij de distributienetbeheerder aanklopt. Nettoverlies voor de netbeheerder per certificaat: 230 euro. Dat verlies wordt doorgerekend in de nettarieven en leidt dus tot een hogere elektriciteitsfactuur.

In Wallonië en Brussel zijn de overheden

slimmer geweest. Zij reiken een certificaat uit per vermeden CO₂-uitstoot. Hoe beter voor het milieu, hoe meer ondersteuning. Aangezien zonne-energie weinig CO₂ uitstoot, krijgt de Waal niet 1 maar 7 certificaten voor een kleine zonne-installatie. En de marktprijs van een certificaat ligt er een stuk lager dan in Vlaanderen, ongeveer 80 euro. Het resultaat is dat de netbeheerder geen certificaten moeten opkopen en er geen meerkosten door zonne-energie doorgerekend worden in de nettarieven. Bovendien rekent de stroomleverancier minder aan voor groene stroom door de goedkopere certificaten, waardoor de elektriciteitsfactuur nog daalt. Komt daar nog eens bij dat de Waal met zonnepanelen op zijn dak meer geld krijgt dan een Vlaming (7 maal 80 euro, dus 560 euro in plaats van 330 euro). Winst op alle fronten dus.

Waar wacht minister Van den Bossche dus op? Als Vlaanderen snel zijn systeem stroomlijnt met dat van Wallonië en Brussel, moeten we geen 72 euro extra betalen voor onze stroom. Zo zal ook de certificatenmarkt vergroten omdat we certificaten zullen kunnen uitwisselen met Wallonië en Brussel. Op termijn kunnen we zelfs naar een Europese markt evolueren. Dat lijkt ons alvast een veel betere oplossing dan de gezinnen op kosten te jagen en de mensen die de moeite deden om een zonnepaneel op hun dak te plaatsen, te culpabiliseren.

Laat Afghanistan niet in de steek

'Het is niet omdat de camera's nu op Libië gericht zijn, dat een Afghaanse burger minder waard is', schrijft **THEO FRANCKEN**.

THEO FRANCKEN

Wie? Lid van de commissie Landsverdediging (N-VA).
Wat? De spanningen in Libië mogen niet ten koste gaan van Afghanistan.
Waarom? We hebben de regio al te vaak in de steek gelaten.

In de commissie Defensie van de Kamer kwam het bedenkelijkste pleidooi de afgelopen dagen van Dirk Van der Maelen van de SP.A, die de interventie in Libië aanhaalde als reden om ons engagement in Afghanistan te verminderen. Nu is de commissie Landsverdediging traditioneel de zandbak van linksgeoriënteerde leden als Van der Maelen en Wouter De Vriendt van Groen! Er wordt getackeld dat het een lieve lust is, soms op de bal, maar veel vaker op de man. Hoe harder, hoe liever, want de media kunnen er maar niet genoeg van krijgen. Of Pieter De Crem hiermee oogst wat hij destijds met zijn persoonlijke vendetta tegen Flahaut heeft gezaaid, laat ik in het midden, maar het is wél de enige parlementcommissie waar het er zo hard aan toe gaat.

In deze context, waarbij alle media-aandacht naar de anti's gaat, blijf ik het uiterst verwonderlijk vinden dat voornoemde heren namens hun partij mee de regering de opdracht gaven de oorlog in Libië te starten. Hun aanvankelijke steun smelt de jongste dagen als sneeuw voor de zon. Het wordt allemaal heel kritisch en weinig constructief.

En dan kwam het pleidooi van Dirk Van der Maelen er nog eens bovenop. Maar het is niet omdat de camera's nu op Libië gericht zijn, dat een Afghaanse burger minder waard is. Amper twee weken helpt België de internationale gemeenschap verhinderen dat in Libië nog meer onschuldige burgerslachtoffers vallen, en hup, Afghanistan wordt naar de achtergrond verschoven. Er is daar een positieve, maar precare evolutie bezig: een vooruitgang die snel omkeerbaar is. Maar in het verleden heeft de inter-

ationale gemeenschap de Afghaanse burgers tot tweemaal toe aan hun lot overgelaten.

Sovjets

De eerste keer was in 1989. Na de Afghaanse opstandelingen jarenlang te hebben gesteund in hun strijd tegen de Sovjets, verdween het land na hun terugtrekking van de Westerse politieke agenda. Er volgde een lange, bloedige burgeroorlog, waarbij meer burgerslachtoffers vielen dan tijdens de laatste jaren van de oorlog met de Sovjets.

De tweede keer was in 2003, toen het Westen druk bezig was met de inval in Irak. Het aantal soldaten in Afghanistan werd niet verminderd, maar er werden veel minder middelen uitgetrokken om het positieve momentum, dat op dat ogenblik in het land heerste, te consolideren. De opstandelingen (en in de eerste plaats de Taliban) kregen meer adempnoot, met een verdere radicalisering van de bevolking en een opflakking van het geweld tot gevolg.

Dirk Van der Maelens pleidooi om onze Afghaanse inspanningen te verminderen is bedenkelijk

Een derde keer mogen we Afghanistan niet in de kou laten staan; het zou ons zuur opbreken. Een blijvend engagement, zowel op civiel als op militair vlak, is nodig om de toekomst van het land te vrijwaren. In 2010 vielen er volgens cijfers van het UNAMA (de United Nations Assistance Mission in Afghanistan) nog 2.777 doden en 4.343 gewonden onder de burgers: voor drie vierde het werk van de Taliban. Maar er is ook nog veel werk aan de heropbouw. De burgerinfrastructuur moet de komende jaren de focus zijn. Dat kan alleen als het veiligheidsklimaat het toelaat. Onze militairen en onze F16's zijn broodnodig om het Afghaanse regime te ondersteunen tot 2014. Tegen dan zouden de Afghanen op eigen benen moeten kunnen staan.

WOORDEN WETEN ALLES

LUDO PERMENTIER

K/G/Q(h)ad(d)(h)af(f)i/y

'Ten eerste dat Khaddafi de VN-resolutie respecteert en ten tweede dat Khaddafi een stap opzij zet.' (Admiraal Giampaolo di Paola in *Terzake*)

Verwondert het u dat de Libische dictator als een paling door alle diplomatieke en nu ook door alle militaire hinderlagen glipt? We weten niet eens zeker hoe hij heet. De ondertitelaar van *Terzake* is er op 30 maart in geslaagd in één zin de familienaam van de Libische dictator op twee manieren te spellen. Kun je 't hem kwaliq nemen? De verwarring, alleen al in de Nederlandstalige pers, is ongezien. Ik doe maar een greep: Kadhafi (*De Standaard*, *De Morgen*, *Gazet van Antwerpen*, *Metro*, *Belga*, *NOS*, *de Volkskrant*), Kaddafi (*ANP*); Kadafi (*Trouw*), Khadafi (*Het Laatste Nieuws*), Khadafi (*De Tijd*, *Algemeen Dagblad*), Khaddafi (*VRT*, *Het Nieuwsblad*, *Het Parool*), Gadafi (*De Telegraaf*, *Nederlands Dagblad*), Gaddafi (NRC), Ghadafi (*Spits*). Als je de internationale pers erbij haalt, krijg je ook deze varianten onder ogen: Qaddafi, el-Qaddafi, Gadafy, Gaddafi, Gadaffy en Qadaffi. Iemand heeft onlangs het internet afgeschuimd, kwam op 37 spellingen van dezelfde naam. Fijn voor beheerders van elektronische archieven!

Je vraagt je af hoe de sardonische woestijnvos zijn eigen naam schrijft. Niet moeilijk: in Arabische tekens. Los uit de pols geschilderd, zo lijken ze, maar lees-

baar van oosterse metropool tot bedoeïenent. Al verschilt de uitspraak van land tot land en soms van stam tot stam. Als je zo'n Arabische naam probeert uit te schrijven in westers schrift, moet je kiezen: probeer ik de geschreven of de uitgesproken vorm weer te geven, en welke dan? Er bestaan internationale transliteratiesystemen, maar die geven de klinkers niet weer zoals je ze intuïtief in het Nederlands zou schrijven. Daarom zijn er ook systemen per doeltaal. Voor Slavische talen hebben we er een dat nogal fonetisch is. We schrijven bijvoorbeeld de Russische /oe/ als oe in Oekraïne, Irkoetsk en Toergenjev. Maar het gaat niet altijd zoals je zou willen. De uitgang /ski/ schrijven we doorgaans als ski, bijvoorbeeld in Tsjajkovski en Przewalski. Maar Igor Stravinsky, die uitweek naar het Westen, schreef daar zijn naam met -sky. Moeten wij de naam van die componist dan anders schrijven dan de rest van de wereld? Kortom: proberen de inconsequenties uit de spelling van buitenlandse namen te verwijderen zonder extra schade, is haast even vermetel als K/G/Q(h)ad(d)(h)af(f)i/y willen uitschakelen zonder *collateral damage*.

Ludo Permentier is verbonden aan de UGent en aan de Nederlandse Taalunie. Woorden weten alles verschijnt wekelijks op maandag. Reacties: ludo.permentier@standaard.be

KRISTL STRUBBE

ZWEMBROEK

Kristl Strubbe is schepen in Mechelen voor Open VLD. Haar column verschijnt tweeweekelijks op maandag.

Ik ken mensen die de hoofddoek als een bedreiging zien voor onze westerse cultuur. Vergeet de hoofddoek. Het is de zwembroek die mij zorgen baart. Moslimmannen dragen een zwembroek als ze samen onder de douche staan. En blijkbaar houden ze ook in de hamam — onder mannen — hun onderbroek aan. Dat schijnt doodnormaal te zijn. Ik vind het een lichtelijk surreëel tafereel. Er is geen enkel religieus voorschrift dat stelt dat moslimmannen in een omgeving met alleen andere mannen zich zouden moeten bedekken. Het gaat om pure schaamte.

Als moslimvrouwen naar de hamam gaan, trekken ze wel zonder gêne al hun kleren uit. Als ik naar de sauna ga, trek ik ook alles uit. Het moet zijn omdat ik een vrouw ben dat ik niet wist dat in de gemiddelde voetbal-douche de helft van de mannen tegenwoordig angstvallig een zwembroek aanheeft. Een intimus (what's in a word) vertelde mij dat zelfs ex-Anderlecht-ster Boussofoufa niet bloot doucht. Het maatschappelijke debat verengt zich nogal snel tot de hoofddoek voor vrouwen. Ik ben daar zelf niet uit: ik vind het vernederend en een godsdienst onwaardig dat je je moet bedekken omdat mannen je wel eens als lustobject zouden kunnen zien. Maar als overheid een vrouw haar hoofddoek verbieden, kan wel eens betekenen dat ze niet meer mag gaan werken van haar man. Zo gaan haar dochters het zeker nooit leren. Het verschil met een zwembroek is dat een hoofddoek een religieuze connotatie heeft. En dan verglijd je snel in een betoog tegen een godsdienst.

Ik heb nooit enige druk gevoeld om hier als niet-moslim ook een hoofddoek te dragen, maar ik kan mij voorstellen dat je niet makkelijk in je blootje blijft lopen als er enkelen onder de gezamenlijke douche een zwembroek of onderbroek dragen. Net zoals er lef nodig is om monokini te zonnen als niet alle aanwezige vrouwen dat doen. In een interview met *Vrij Nederland* zegt de voormalige Nederlandse bondscoach Leo Beenhakker dat in zijn ex-club Feyenoord lustig met zwembroek wordt gedoucht. Hij ziet daar geen probleem in zolang een van die jongens-met-zwembroek tegen aanvoerder Ron Vlaar maar niet zegt: ik wil dat jij ook een broek aandoet. Volgens mij hoef je dat niet te zeggen om morele druk te laten voelen en is preutsheid op zich al gewoon besmettelijk.

Moslimmannen dragen een zwembroek als ze samen onder de douche staan. Pure schaamte

In ons lokale zwembad kijk je vanuit het zwemwater recht op de open douches. Daar staan mensen na het zwemmen zich te wassen en die houden — uiteraard — daarbij hun zwemkledij aan. Hebt u al eens een man zich grondig zien schrobben in zijn zwembroek, vooraan en vervolgens overvloedig soppend in de zeep achteraan, terwijl u een sierlijke schoolslag probeert uit te voeren? Ervaren zwemmers hebben zelfs moeite om bij dit schouwspel boven water te blijven. Bijzonder onsmakelijk. In het geval van onze voetballende vrienden lijkt het mij ook erg onpraktisch om na het douchen in de alweer gezamenlijke kleedkamer die natte broek te verwijderen. Een andere intimus getuigt over de ingewikkelde tovertruc om de natte broek met een handdoek om het middel om te ruilen voor een droge. Enig machismo is dan ver weg. Weenigen zullen mij tegenspreken als ik zeg dat moslimmannen mij grote macho's lijken. Ik laat mij niet verleiden tot uitspraken over flamboyante rijstijl, rochelen op straat en seksistische opmerkingen. Dat zou te gemakkelijk zijn. Maar het zijn wel diezelfde mannen die hun pietje niet durven laten zien aan andere mannen. En daarmee een oeroud Vlaams ritueel onderuithalen: mannen die samen voetballen, staan daarna samen onder de douche. Bloot. Punt. Dat is altijd zo geweest, zelfs tot diep in ons preutse achterland. Liberalen onder mekaar vinden dat elke man zijn zwembroek mag dragen wanneer en waar je wil. Maar persoonlijke vrijheid stopt waar de vrijheid van de ander begint. Aangezien preutsheid zo besmettelijk is, is een zwembroek onder de douche een bedreiging voor onze blote mannen. Bij de Nederlandse topclub AZ uit Alkmaar hebben ze bij de jeugdafdeling zwembroeken onder de douche verboden. Het heeft niets te maken met religie en alles met bijzonder besmettelijke preutsheid. Zo zijn wij niet getrouwd.